

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.13.1-2015-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE ORAHOVAC ZA
GODINU ZAVRŠENU SA
31 DECEMBROM 2015

Priština, jun 2016

Generalni Revizor Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinosimo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije javnog sektora, i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Kancelarije Generalnog Revizora na direktan način promovišu odgovornost pružajući održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova aktivnom ulogom u obezbeđivanju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije i izveštaju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Orahovac na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora, Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravom Direktora Revizije, Florim Beqiri, podržan od Mehmet Mučaj (Vođa tima) i Shpresa Zenelaj (član).

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
2 Upravljanje.....	11
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	17
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	29
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR ...	30
Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine.....	33

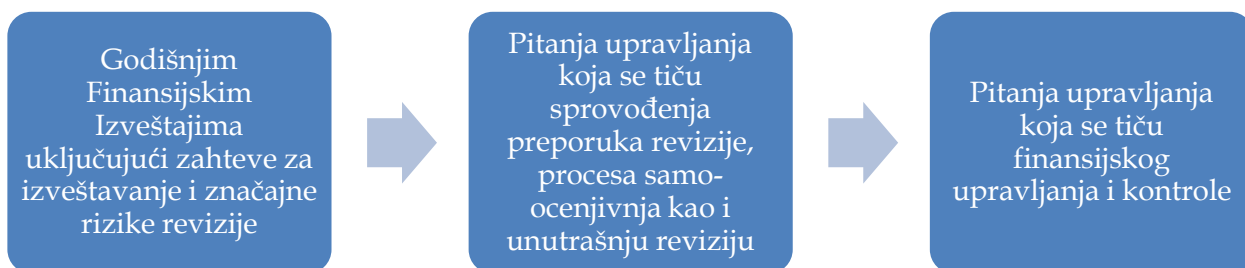
Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja opštine Orahovac (u daljem tekstu opština) za 2015 godinu – koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Zahvaljujemo Predsedniku Opštine i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2015 godinu je preduzet u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije na Javnom Sektoru (MSRJS). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje smo mislili da su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima. Preduzeti pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 18.11.2015.

Naša revizija se fokusira na:

(Detaljnije, vidite dodatak I ovog izveštaja)

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za izvršenje revizije za 2015 godinu, utvrđuje se kvalitetom unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak II objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

„Ne-modifikovano Mišljenje sa Isticanjem Pitanja” zato što opštinska imovina je potcenjena jer u registar računovodstva nisu evidentirana 120 hektara poljoprivrednog zemljišta i 8 lokala opštine i investicije u toku su potcunjene za 352,871€.

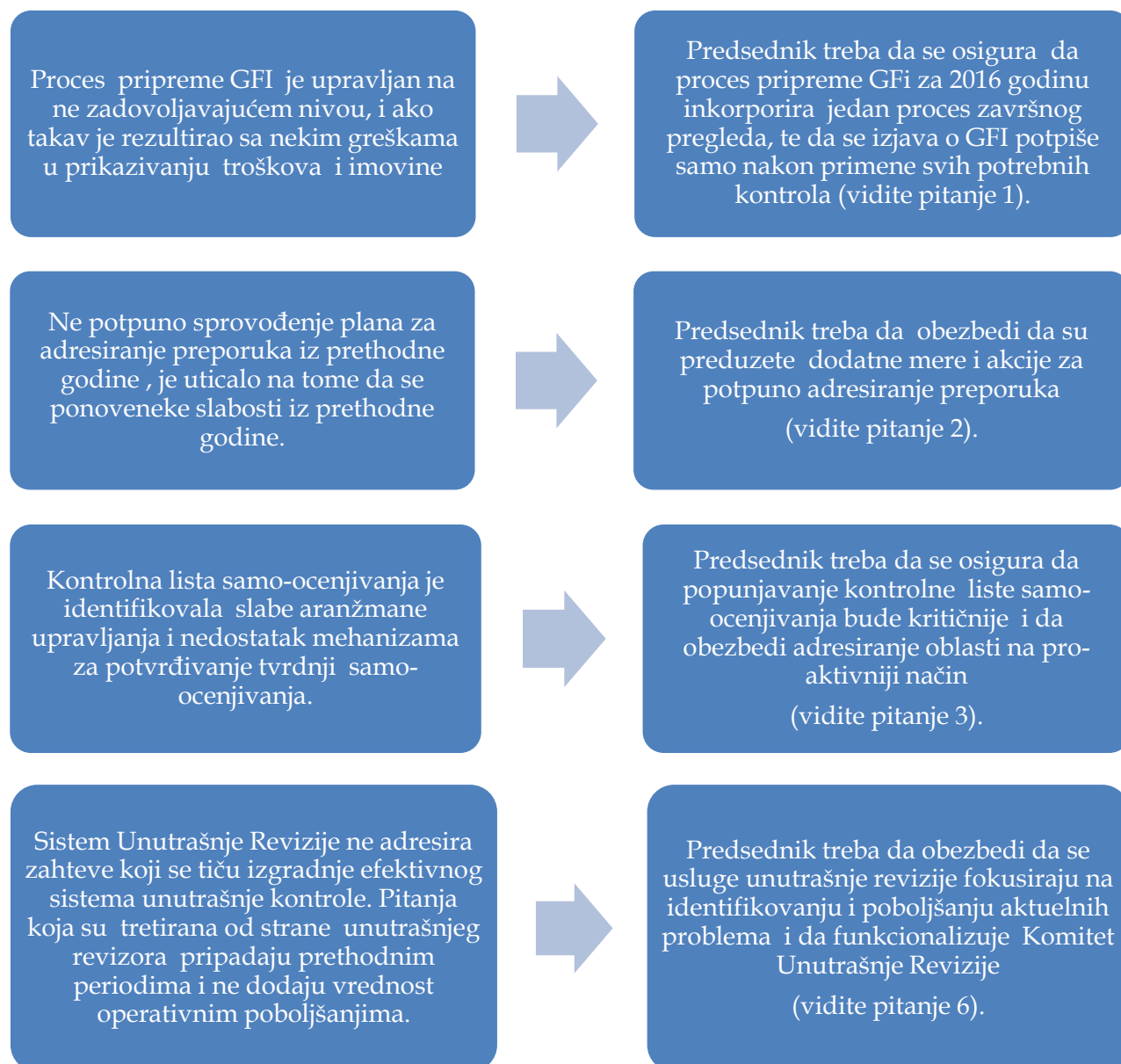
Osim toga, opština je nepravilno kalsifikovala troškove gde isplate su izvršene iz kategorije kapitalne investicije za robe i usluge, subvencije koji su bili planirani budžetom.

Potpuno formulisanje mišljenja je detaljno prikazano u pod poglavlje 1.2 ovog izveštaja.

Opšti zaključak

Sistem unutrašnje kontrole sa aspekta izveštavanja na sadašnjem nivou ne pruža sigurnost da se operativne i finansijske aktivnosti opštine obavljaju na efektivan način i ako takva ima potrebu za dodatnim nadzorom i poboljšanjem u nekoliko oblasti.

Naši glavni zaključci i preporuke su:

Sistematske slabosti kod nabavke, su okarakterisane sa sklapanjem ugovora preko budžetskih izdvajanja kao obavljanjem procedura nabavke izvan plana.

Predsednik treba da izvrši unutrašnji pregled za utvrđivanje zašto se zahtevi nabavke nisu adresirali kod svih slučajeva nabavke, te da preduzme više kontrola da se obezbedi da su adresirane identifikovane sistematske slabosti (vidite pitanja 8 i 9).

Odgovor Menadžmenta-revizija 2015

Menadžment opštine je uzeo u obzir i saglasan je sa svim nalazima revizije, te se obavezao da će sprovesti date preporuke.

Pod tim podrazumevamo činjenicu da će Predsednik Opštine:

- Raspravljati o Izveštaju revizije u Skupštini Opštine; i
- Da će do kraja meseca januara 2017 pokrenuti rasprave u Skupštini Opštine u vezi napretka u sprovođenju Plana Delovanja o preporukama revizije, pre dostavljanja GFI 2016 pri Ministarstvu Finansija.

Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

1.1 Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koja su predstavljena na GFI-a. Mi takođe razmatramo izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Vladi.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.2 Mišljenje Revizije

ZA OPŠTINU ORAHOVAC

NE-MODIFIKOVANO MIŠLJENJE SA ISTICANJEM PITANJA

Revidirali smo Godišnje finansijske izveštaje Opštine Orahovac za godinu završenu 31.12.2015, koji uključuju 'Izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, Izveštaj upoređivanja budžetskih iznosa sa aktuelnim iznosima, objašnjavajuće beleške i obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, prijema, isplata i izvršenog budžeta Opštine Orahovac za godinu završenu 31.12.2015, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstvo gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Finansijskim pravilom Ministarstva Finansija br. 03/2013 o finansijskim izveštajima budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja. Prema etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja Budžetskih Organizacija na Kosovu, KGR je nezavisna od opštine, a ostale etičke odgovornosti su ispunjene u skladu sa ovim zahtevima. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

Želimo skrenuti vašu pažnju na činjenicu da registar fiksne imovine ne potvrđuje potpuno stanje imovine, jer u ukupnoj imovini (52,206,159€) nisu uključeni 120 hektara poljoprivrednog zemljišta, 8 lokala opštine i da su investicije u toku potcjenjene za 352,871€ jer 16 isplata za razne projekte su zabeleženi u registru računovodstva u ISUFK kao troškovi, ali ne i kao investicije u toku.

Opština je nepravilno klasifikovala troškova gde sa kategorije kapitalnih investicija izvršila isplate od 395,732€, od toga: 224,547€ za robe i usluge, 48,351€ za subvencije i transfere i 122,834€ za plate na osnovu sporazuma sa Caritas Kosova. Razlog za nepravilnu klasifikaciju je loše planiranje budžeta za ekonomske kategorije. Pored toga, 87,000€ isplata od trećih strana, nisu registrovani u ISUFK. Mišljenje revizije nije modifikovano u vezi ovih pitanja.

Odgovornost Menadžmenta i odgovornih lica za Upravljanje i Godišnji Finansijski Izveštaji

Predsednik Opštine i Glavni Finansijski Službenik odgovorni su za pripremu i pravilno predstavljanje finansijskih izveštaja prema Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - (MSRJS), Finansijsko Izveštavanje na osnovu Računovodstva Gotovog Novca, i odgovorni su za unutrašnje kontrole koje menadžment odredi kao potrebne za pripremu finansijskog izveštaja bez materijalno pogrešnih tvrdnji izazvanih prevarom ili greškom. To uključuje sprovođenje Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnih Finansija i Odgovornosti (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine i Glavni finansijski službenik su odgovorni za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima. Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i obavimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji nemaju materijalno pogrešnih prikazivanja

Naš cilj je da dobijemo razumnu sigurnost o tome da li godišnji finansijski izveštaji generalno ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja, zbog prevare ili greške. Razumna sigurnost daje visok stepen sigurnosti, ali to ne garantuje da će revizija koja se obavi u skladu sa MSVIR obavezno identifikovati materijalno pogrešna prikazivanja kada ona postoje. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti zbog prevare ili greške, a smatraju se materijalnim ukoliko se očekuje da one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih godišnjih finansijskih izveštaja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima, ili usled prevare, ili usled greške. U stvaranju tih procena rizika, revizor razmatra unutrašnje

kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su pristupačne za okolnosti entiteta, ali ne i za cilj izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole entiteta.

Revizija uključuje ocenjivanje prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i ocenjivanje prezentacije finansijskih izveštaja.

1.3 Značajni rizici u GFI

Opis

Na našem Memorandumu o planiranju revizije od dana 18.11.2015, identifikovana su tri rizika za GFI. Ovo su rizici pogrešnih materijalnih tvrdnji koje mogu rezultirati modifikovanjem mišljenja ili isticanjem pitanja. Planirani rizici se tiču trećih strana, nedostatka celovitog registra imovine kao i pogrešne klasifikacije troškova.

Rizik registrovanja imovine - Opština je adresirala preporuku za registrovanje imovine za međutim još uvek nije uspela da stvori završni imovinski registar. U tom smislu, opština je precenila tekuće investicije za 85,920€, dvostrukim registrovanjem istih isplata za projekte "Izgradnja puteva u Opštini Orahovac i kanalizacija u selu Pastasel" i potcenila tekuće investicije za 352,871€ jer 16 isplata za različite projekte su registrovane u registar računovodstva kao troškovi a ne kao investicije u toku.

Rizik pogrešne klasifikacije - identifikovali smo da menadžment nije preduzeo konkretne akcije za adresiranje preporuke u vezi sa pogrešnom klasifikacijom troškova. Sa kategorije kapitalnih investicija su izvršene isplate u ukupnom iznosu od 395,732€, od toga za robe i usluge (224,547€), za subvencije/transfere (48,351€) i za plate na osnovu sporazuma sa Caritas Kosova(122,834€). Vredi da se razjasni da je iznos od 395,732€ odobren sa budžetske tabele budžeta za kapitalne investicije 2015, ali projekti koji su predstavljeni u tabeli ne ispunjavaju uslove da budu tretirani kao kapitalni projekti, i greške se tiču početnog planiranja opštine i neadekvatnih odobrenja od strane MF.

Treći značajni rizik koji je tiče prikazivanja isplata trećih stranaka sa aspekta prikazivanja u GFI, nije materijalizovan jer je menadžment nakon savetovanja (dok smo bili na terenu) preduzeo odgovarajuće mere registrovanjem 87,000€, isplata od trećih strana. Međutim isti podaci nisu bili procesirani i u ISFUK, kako se to predviđa procedurama za registrovanje utvrđenih grantova donatora na Kosovu.

1.4 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da opština deluje u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 03/2013;
- Zahtevi ZUJFO br. 03/L-048, (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa budžetskim zahtevima;
- Tromesečno izveštavanje u Skupštini Opštine;
- Plan nabavke.

U kontekstu zahteva za izveštavanjem, mi nismo identifikovale nikakve neusklađenosti:

Nacrt GFI su prvo sadržali neke materijalne greške. Nakon naše preporuke, korigovani su delovi gde je bilo moguće da se intervenišu, međutim izveštaji i dalje sadrže neke greške:

Pitanje 1 – Greške u GFI – Visoki prioritet

Nalaz Opština nije registrovala u ISFUK, isplate od trećih strana u iznosu od 87,000€;

Sa kategorije kapitalnih investicija su izvršene isplate u ukupnom iznosu od 395,732€, od toga za robe i usluge (224,547€), za subvencije/transfere (48,351€) i za plate na osnovu sporazuma sa Caritas Kosova 122,834€; i

U članu 16 obelodanjivanje imovine – opština je prikazala imovinu u vrednosti od 52,206,159€, a mi smo identifikovali da u ovoj vrednosti nije uvršteno 120 hektara poljoprivrednog zemljišta, 8 opštinskih lokala i 16 isplata za kapitalne investicije koje su izvršene tokom 2015 godine u iznosu od 352,871€.

1.5 Preporuke

Preporuka 1 **Visoki prioritet** - Predsednik treba da obezbedi sa du postavljeni efektivni procesi za potvrđivanje da plan izrade GFI za 2016 godinu adresira istaknuta pitanja, uključujući i značajne rizike pogrešne klasifikacije troškova i o obelodanjivanju imovine. To takođe treba uključiti i pregled nacrt GFI od strane menadžmenta sa posebnim fokusom na oblastima sa visokim rizikom i na oblastima gde su identifikovane greške.

2 Upravljanje

2.1 Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su osnovni za opštinu kako bi na uspešan način upravljala izazovima sa kojima se suočava za obezbeđivanje pružanja boljih usluga u korist poreskih platiša i ostalih korisnika usluga.

Glavno sredstvo u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje da menadžment pokušava da razvije postojeće procese i kontrole. Na sličan način i kontrolna lista samo-ocenjivanja koja se popunjava od svih budžetskih organizacija obezbeđuje okvir za razvoj proširenih aranžmana upravljanja. Vrlo je važno da se odgovori koji su dati od strane individualne budžetske organizacije podrže relevantnim dokazima.

Naši pregledi su identifikovali neke nedostatke u oblasti dobrog upravljanja, koje su istaknute u nastavku.

2.2 Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja U Opštini Severna, posebno u vezi sa upravljanjem rizikom, sa sprovođenjem strateških ciljeva i sa kvalitetom menadžerskog izveštavanja. Kontrolna lista o samo-ocenjivanju koja je popunjena od strane opštine prikazuje stanje samo delimično, sa nekoliko pozitivnih komentara u prisustvo nekih postojećih aranžmana koji se ne zasnivaju na dokazima koliko je to potrebno. Nisu postavljeni ostali aranžmani, koji bi podržali razvoj upravljanja, kao što je efektivan odgovor prema preporukama revizije i funkcionisanje sistema unutrašnje revizije na kvalitetnijem nivou.

2.3 Preporuke iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije za GFI-a opštine za 2014 godinu, je rezultirao sa 16 preporuka. Opština je pripremila Akcioni Plan gde se predstavlja način na kojem će se sprovesti preporuke. Ocenjujemo da menadžment još uvek ima potrebu da osnaži proces odgovornosti menadžera u sprovođenju preporuka.

Vredi naglasiti činjenicu da je Izveštaj revizije o GFI 2014 godine raspravljan u i Skupštini Opštine dana 31.08.2015, što utiče na povećanje transparentnosti i na kritičko razmatranje opštinskih aktivnosti.

Do kraja perioda revizije za 2015 godinu, četiri (4) preporuke su sprovedene; pet (5) su adresirane i u procesu su sprovođenja dok sedam (7) još uvek nisu adresirane. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak III.

Pitanje 2 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine- Prioritet visok

Nalaz Opština je sprovedla samo jedan deo preporuka iz prethodne godine. To se desilo pošto nije primenjen formalan proces za njihovo adresiranje i nije u potpunosti praćen proces sprovođenja preporuka, u skladu sa akcionim planom.

Rizik Ponovljene slabosti menadžerskih kontrola u finansijskim sistemima i ostalim oblastima aktivnosti su rezultirale;

- Da se Kapitalni projekti ne planiraju na adekvatan način, uticajem na tome da opština ulazi u obaveze koje su veće od budžetskih dodela;
- Pogrešnom klasifikacijom troškova po neadekvatnim ekonomskim kategorijama;
- Izbegavanjem standardnih zahteva u procesu nabavke kod nekih slučajeva;
- Nedovoljnom performansom JUR i manjkavim aktivnostima od strane Komiteta unutrašnje revizije.

Preporuka 2 Predsednik treba da osnaži kontrolne mere i odgovornosti prema osobama koji su odgovorni za potpuno adresiranje preporuka kako bi se primenile akcije koje su predviđene akcionim planom, posebno u oblastima koje su identifikovane sa visokim stepenom rizika i unutar utvrđenih rokova.

2.4 Kontrolna Lista samo-ocenjivanja FUK-e

Ministarstvo Finansija (MF) je izradilo detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije kako bi se podržali efektivni aranžmani upravljanja. Mi smo u okviru ove revizije testirali kvalitet upitnika samo-ocenjivanja FUK koji su dostavljeni MF. U nastavku smo sumirali naše nalaze za opštinu. To nema za cilj da daje komentar o kvalitetu celog dostavljenog upitnika samo-ocenjivanja međutim prikazaće stanje za određeni broj ključnih pitanja za održavanje napora Ministarstva Finansija u povećanju efektivnosti procesa i u razvoju sistema FUK u celini.

Pitanje 3 – Kontrolna lista samo-ocenjivanja – Visoki prioritet

Nalaz Mi smo kao deo naše revizije razmotrili nekoliko ključnih pitanja upitnika samo-ocenjivanja u vezi sa pet komponenti. U razmotrenim pitanjima smo našli da:

- 1 - Opština ima usvojeno strategiju još od 2009 godine ali je bez ikakvog vremenskog roka. Nama nije priložen nikakav dokaz koji dokazuje da je strategija raspravljana sa menadžerima budžetske organizacije i sa trećim stranama izvan opštine, kao što su: interesne grupe, civilno društvo, građani itd. U isto vreme nisu poznati ni troškovi ove strategije;
- 2 - Nisu postavljene odgovarajuće procedure za upravljanje rizikom i to je detaljno tretirano u pod-odjeljku 2.5.1; i
- 3 - Napredak u vezi sa ispunjavanjem ciljeva se ne prati na redovnoj osnovi i ne analiziraju se uzroci za eventualne neuspehe u ovom pravcu.

Rizik Slabi aranžmani upravljanja oslabljuje strateške i operativne procese i umanjuju kvalitet pruženih usluga građanima preko neefikasnih i neefektivnih aktivnosti.

Preporuka 3 Predsednik treba da osigura da je popunjavanje liste samo-ocenjivana kritičniji i da osigura adresiranje oblasti sa slabostima na pro-aktivniji način. Treba sa razmotriti mogućnost ažuriranja opštinske razvojne strategije koja bi uključila jasne objektivne i ispunjavanje opštinskih ciljeva. Da se takođe primeni pregledani mehanizam da se dobiju potrebne dokaze u vezi sa tvrdnjama samo-ocenjivanja.

2.5 Specifični pregledi upravljanja

Naš rad u posebnim oblastima aranžmana upravljanja je zasnovan na planiranje revizije, uzimajući u obzir kontekst unutar kojeg deluje opština kao i izazove sa kojima se ona suočava.

2.5.1 Procena Rizika

Očekuje se da opština primeni procenu rizika. Uputstva koja su utvrđena postupku FUK, zahtevaju da registar rizika bude kompletiran za podržavanje efektivnog operativnog i strateškog upravljanja.

Pitanje 4 - Ne sprovođenje zahteva za Upravljanje rizikom - Visoki prioritet

Nalaz Upitnik o samo-ocenjivanju koji je popunjen od strane opštinskih službenika je potvrdio da opština još nije identifikovala rizike koji bi ugrozili postizanje ciljeva kao ni reagovanje u slučaju njihovog dešavanja.

Rizik Nedostatak efektivnog upravljanja rizikom će smanjiti mogućnost menadžmenta za preduzimanje adekvatnih akcija i za smanjenje rizika na prihvatljivom nivou i za izbegavanje odstupanja procesa sa normalnih tokova.

Preporuka 4 Predsednik treba da osigura da je sastavljena jedna lista prema nivoima i mogućnosti da se one mogu desiti, te da su predviđene mere kao odgovor u slučaju da se dese. Takođe, odgovornost za upravljanje rizikom se treba delegirati kod jednog odgovornog lica koji će izveštavati kod menadžmenta i da osigura primenu zahteva u ovoj oblasti.

2.5.2 Menadžersko Izveštavanje

Menadžment je primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da finansijski sistemi funkcionišu pravilno. Važno je da one uključuju odgovarajuće izveštavanje kod menadžmenta kako bi se omogućio efektivan i blagovremen odgovor naspram identifikovanih operativnih problema.

Pitanje 5 - Slabosti u menadžerskim kontrolama - Visoki prioritet

- Nalaz** Naš pregled menadžerskih kontrola koje su primenjene u ključnom finansijskom sistemu opštine je istakao nedostatke u formalnom aspektu unutrašnjeg izveštavanja (izveštavanje se vrši usmeno na nedeljnoj osnovi). To je posebno uticalo na ne kvalitetno izveštavanje napretka kapitalnih projekta, neusklađenosti između budžetskog plana troškova, na ispunjavanje ciljeva i na nedostatak periodičnog izveštavanja imovine.
- Rizik** Slab kvalitet finansijskog izveštavanja i aktivnosti kod visokog menadžmenta umanjuje sposobnost menadžmenta da blagovremeno reaguje na prisutne slabosti, a u isto vreme je umanjio efekat budžetskih kontrola.
- Preporuka 5** Predsednik treba da osigura da je izvršen pregled za utvrđivanje oblika finansijskog i operativnog izveštavanja kod visokog menadžmenta od kojeg se zahteva da podrži efektivno upravljanje aktivnostima i da osigura da je postavljeno odgovarajuće rešenje.

2.6 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa dva člana osoblja – Direktorom JUR i sa jednim revizorom. JUR je pripremio plan revizije koji je i usvojen od strane opštinskog menadžmenta Ova jedinica je izvršila sedam izveštaja revizije koliko ih je i planirala. Izveštaji koji su izvršeni od strane JUR su bili: Procedure nabavke – 2014; prihodi i troškovi – 2014; a ostali izveštaji kao što je oblast pregleda su imale samo 2015 godinu, kao što je: izveštaj o prihodima i troškovima u sektoru prosvete, izveštaj o GCPM; izveštaj o prihodima u odeljenju privrede, izveštaj o prihodima u odeljenju poljoprivrede i izveštaj o prihodima u odeljenju administracije.

Pitanje 6 – Slabosti u radu Unutrašnje revizije i Komiteta za reviziju – Visoki prioritet

Nalaz Izveštaji revizije koji su obavljani od strane JUR za oblast nabavke i za odeljenje finansija su bile fokusirane na 2014 godinu. JUR nije imala programe reviziji i nedostaje joj pravi pristup testiranja. Dokumentovanje rada JUR se treba još više razviti te da se zadrže odgovarajući dokazi za svako pitanje koje se pokreće u izveštajima unutrašnje revizije.

U najvećem broju slučajeva, revidirane jedinice nisu pripremale akcione planove i tako preporuke unutrašnje revizije nisu sprovedene od starne menadžmenta.

Opština je osnovala Komitet revizije (KR) još 2014 godine, međutim ta komisija nikada nije bila funkcionalna.

Rizik Unutrašnja revizija ne pruža dovoljnu sigurnost o efektivnosti unutrašnjih kontrola tokom 2015 godine. Ne identifikovane i ne adresirane slabosti od strane JUR mogu rezultirati finansijskim gubicima po opštinu.

Preporuka 6 Predsednik treba da izradi akcioni plan, koji se treba primeniti, utvrđivanjem odgovornih službenika i vremenski rok za obavljanje akcija. Unutrašnja revizija se treba posebno fokusirati na aktivnostima aktuelne godine, sa preventivnim efektom delovanja. da bi se osnažila uloga unutrašnje revizije treba se funkcionalizovati Komitet revizije.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

3.1 Uvod

Naš rad o Finansijskom Upravljanju i Kontroli (FUK) izvan oblasti Upravljanja koje su naglašene u 2 poglavlju, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova. Kao deo toga mi razmatramo upravljanje budžetom, pitanja nabavke i ljudskih resursa, imovinu i obaveze.

3.2 Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad overavanjem isplata su uopšte i ne sprovode se na efektivan način. Ostale oblasti u kojima su potrebna veća poboljšanja su planiranje budžeta, odgovarajuća klasifikacija troškova, proces upravljanja zakupninama, upravljanje ugovorima i upravljanje imovinom.

3.3 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili izvore budžetskih fondova za opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet 1	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Izvori Fondova:	11,438,701	12,024,397	11,473,317	10,463,701	10,067,841
Grant Vlade -Budžet	10,339,687	10,558,529	10,403,275	9,530,093	9,148,202
Prenete iz prethodne godine ²	0	281,748	256,666	166,113	188,362
Sopstveni prihodi ³	1,099,014	1,099,014	746,922	737,857	680,000
Unutrašnje donacije	0	5,032	0	0	0
Spoljne donacije	0	80,074	66,454	29,638	51,277

Završni budžet je veći od početnog budžeta za 585,696€. Ovo povećanje je rezultat donacija (85,106€), prenetih prihoda ((281,748€) i granta vlade za (218,842€) nakon rebalansa budžeta.

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

³ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Opština je tokom 2015 godine, potrošila 95% završnog budžeta, što je skor na istoj stopi kao i prošle godine (96%). U generalnom to se može smatrati dobrom performansom kod izvršenja budžeta.

Tabela 2. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	11,438,701	12,024,397	11,473,317	10,463,701	10,067,841
Plate i Dnevnice	6,606,800	6,834,977	6,818,898	6,228,063	5,330,305
Roba i Usluge	656,191	781,899	771,189	634,577	693,593
Komunalije	295,000	285,000	280,665	226,174	271,208
Subvencije i Transferi	150,000	150,151	142,160	105,951	93,845
Kapitalne Investicije	3,730,710	3,972,370	3,460,405	3,268,936	3,678,890

Budžet za kategoriju kapitalnih investicija je potrošen na nižoj stopi nego kod drugih kategorija (87%). To se dogodilo jer su neki ugovori sklopljeni krajem 2015 godine. U niskom izvršenju je takođe uticao i neuspeh izvršenja nekih ugovora jer radovi nisu obavljani u skladu sa specifikacijama ugovora tako da komisije za tehnički prijem nisu prihvatile te izvršene radove.

Tabela 3. Sopstveni prihodi za Budžet Kosova- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Prijemi	2014 Prijemi	2013 Prijemi
Sopstveni prihodi	1,099,014	1,099,014	969,696	1,017,555	842,364

Kao što se može videti sa tabele, sopstveni prihodi su u poređenju sa prethodnom godinom načinili pad za 47,859€. To se dogodilo jer su prihodi koji su prikupljeni od policijskih i sudskih kazni bili niži od onih u prethodnoj godini.

Pitanje 7 –Izvršenje Budžeta – Visoki Prioritet

- Nalaz** Izveštaj trošenja fondova prikazuje stalno nizak nivo izvršenja budžeta za kapitalne investicije. Kašnjenja u obavljanju procedura nabavke su uticale na zaostajanje plana troškova.
- Rizik** Slabo planiranje nabavke, odnosno sklapanje ugovora na kraju godine smanjuje efektivnost opštine u izvršenju kapitalnih projekata, a utiče i na pojavu budžetskih suficita na kraju godine.
- Preporuka 7** pristup prema budžetskom planiranju ima potrebu za dubokim poboljšanjima. Pre utvrđivanja investicionih fondova, opština treba da vrlo oprezno i objektivno analizira koji su prioritetni projekti o koji od njih imaju šanse da se realizuju. Blagovremeno započete procedure (izrada projekta, osiguranje izvršenja, nabavka, itd.) su neki od preduslova da se projekti realizuju prema planu.

3.4 Nabavka

U oblasti nabavke smo pregledali 15 procedura nabavke ukupne vrednosti od 1,295,498€ (vrednost ugovora za kapitalne investicije 1,107,165€ a za robe i usluge 188,333€). Pravila nabavke imaju za cilj da osiguraju da se javni fondovi koriste na transparentan i efikasan način kako bi se postigla vrednost za novac. Zakonski okvir jasno utvrđuje prava, dužnosti i obaveze svih stranaka koje su uključene u upravljanju nabavkama. To uključuje zahtev za smanjenje rizika za neizvršenje ugovora i njihovog slabog izvršenja. To se postiže primenom jednog režima kažnjavanja u vezi sa slabom performansom kao i preko osiguranja izvršenja.

Analizirali smo projekte za kapitalne investicije u tabeli 4.2 – Finansiranje Kapitalnih Opštinskih Investicija 2015-2017, i primetili smo da su kao kapitalne investicije uključena 441,900€.

Pitanje 8 - Sistematske Slabosti u Nabavci - Visoki Prioritet

Nalaz

Opština je u tri slučajeva ušla u obaveze koje su veće od budžetskih dodela koje su predviđene u tabeli 4.2 za određene kapitalne projekte. Ti slučajevi se tiču: Projekta za izgradnju Škole u selu Apteruša, prema budžetu 2015-17 bilo je planirano 426,000€, a opština je sklopila ugovor u iznosu od 537,489€; projekat za gradnju puteva u opštini Orahovac je bio planiran budžetom za 2015 godinu u iznosu od 374,408€, a ugovor je sklopljen za iznos od 514,087€. Takođe i projekat "regulisanje starog centra grada kaldrmom" je budžetom 2015-2017 bilo planirano sa iznosom od 185,480€, a opština je potpisala ugovor u iznosu od 286,860€.

Opština je van plana nabavke izvršila još 33 procedure (otvorene procedure i kvotacije cena).

Kod dve procedure nabavke "Održavanje vozila" (predviđena vrednost 50,000€) i "Snabdevanje inventarom za potrebe opštine" (predviđena vrednost 120,000€), smo identifikovali da izjava potreba nije dostavljena CAN kao što to zahteva član 9 stav 6 ZJN. ZA ove dve procedure su takođe korišćeni ubrzani rokovi tenderisanja uz obrazloženje da je zahtevna jedinica kasnila sa planiranjem i zbog isteka prethodnog ugovora. Ovo je u suprotnosti sa članom 46 ZJN prema kojem, ne planiranje opštinskih potreba ne opravdava korišćenje ubrzane procedure.

Kriterijum za proceduru nabavke "Održavanje vozila" u tenderskom dosijeu je bio da udaljenost garaže/radionice ne bude dalje od 10 km od Ugovornog Autoriteta. To je u suprotnosti sa članom 7 ZJN u kojem se kaže da Ugovorni Autoritet neće stvoriti ili nametnuti okolnosti ili uslove koji rezultiraju sa teritorijalnom, fizičkom, materijalnom, ličnom ili organizacionom diskriminacijom među EO-a.

Kancelarija za nabavke kod šest (6) slučajeva nije pismeno obavestila EO koji su eliminisani sa tendera. Prema članu 54 ZJN, trebalo je da se pošalje pismeno obaveštenje i da se istaknu razlozi za eliminisanje.

Kod četiri (4) slučajeve procedure nabavke, mi smo identifikovali da u tenderskim dosijeima nisu predviđene približne količine kao što se to zahteva ZJN i AU 02/2015. sve pozicije su bili sa količinom 1. a robe su bile u mnogo većim količinama nego što su isticane u ugovorima.

Rizik Ulazak opštine u ugovore koji su veći od budžetskih izdvajanja koje su predviđene zakonom o budžetu, povećava rizik da takvi projekti kasne, ili da se čak i ne završe. Korišćenje ubrzanih procedurama bez ubedljivog razloga i korišćenje teritorijalno diskriminatorni kriterijuma koji utiču na konkurenciju i favorizacije operatera. Nepoštovanje kriterijuma koji se zahtevaju tokom ocenjivanja ponuda rezultira nagrađivanjem neodgovornih EO ugovorima i povećava rizik od neodgovornosti u procesu izvršenja ugovora.

Preporuka 8 Predsednik treba da sprovede unutrašnji pregled kako bi se utvrdilo zbog čega se uslovi nabavke nisu razmotrili u svim slučajevima nabavke i staviti više kontrole kako bi se osiguralo da su se adresirale identifikovane sistematske slabosti. Da osigura da opština neće ući u obaveze više od izdvajanja predviđenim zakonom o budžetskim izdvajanja.

Pitanje 9 – Ne sistematske slabosti kod nabavke – Visoki prioritet

Nalaz U projektu "Izgradnja ulica/puteva u Orahovcu" ugovorenog tokom 2013 godine u iznosu od 455,965€, identifikovali smo da su u procesu izvođenja radova izvršene suštinske promene od uslova ugovora. U potpisanom ugovoru je navedeno 10 puteva koji će se izgraditi. Testiranjem dve uplate, smo identifikovali da ulica Braća Haradinaj i Mustafa Ibiši nisu regulisana kako je ugovoreno. Umesto ulice Mustafa Ibiši, menadžer ugovora je obavezao nadzorno telo E Oda se regulišu segmenti ostalih lokalnih ulica/puteva koji nisu bili u tehničkoj specifikaciji 2013. godine (ne ugovorene). Ovo je u suprotnosti sa administrativnim uputstvom o javnim nabavkama član 55.22 i 55.23 koji predviđaju da promena uslova ugovora biti pripremljena od strane odeljenja nabavke nakon dobijanja odobrenja od strane GAS.

Rizik Smatra se da je regulisanje ostalih lokalnih puteva koji nisu bili ugovoreni izvršeno izvan svakih zakonskih i administrativnih procedura. Štaviše osim zakonskih neusklađenosti nije jasno da li je postignuta vrednost za novac. Takvi slučajevi mogu uzrokovati finansijske gubitke opštini.

Preporuka 9 Predsednik treba da obezbedi da razmotri slučaj Menadžer projekta nije primenio uslove ugovora i da obezbedi da su detaljno izvršene premere, predračuni i ostale tehničke analize za projekte koji će se tenderisati, te da odstupanja od početnih ugovora budu unutra dozvoljenih granica. Da se nakon razmatranja slučaja preduzmu adekvatne mere odgovornosti prema odgovornim licima.

3.5 Troškovi koji ne idu preko nabavke

3.5.1 Ostali troškovi

Opština je sačinila troškove na osnovu nekih sporazuma o razumevanju ili saradnji. Opština je, kao rezultat slabog planiranja potrošila iznos od 122,834€ sa kapitalnih investicija bez procedura nabavke oslanjajući se na rešenja ili na sporazume o saradnji sa Caritas Kosova. To je u suprotnosti za članom 21 finansijskog pravila 01/2013 o trošenju javnog novca, gde se za svaku investiciju zahteva procedura nabavke.

Pitanje 10 - Sporazumi o saradnji- Visoki Prioritet

Nalaz Predsednik je 24. 02 2015 potpisao sporazum o saradnji i ko-finansiranju sa Caritas Kosovo za Povećanje socijalne, zdravstvene, kućne i ambulantne nege u Orahovcu i ruralnim predelima. Vrednost ovog projekta je bila 90,000€ a rok trajanja do 31.12.2015. Na osnovu sporazuma ipština učestvuje sa iznosom od 75,000€. A, Caritas Kosovo u okviru projekat učestvuje sa 15,000€ sa upravnim osobljem i sa vozilima za posetu zajednicama i sa medicinskim materijalom za korisnike projekta. Optina je dana 21.08.2015 sklopila aneks sporazuma sa Caritasom za povećanje broja radnika koji je planiran osnovnim ugovorom. Prema aneksu ugovora opština će na račun Caritasu uplatiti iznos od 48,627€ a doprinos Caritasu će bit u upravnom osoblju u novčanom iznosu od 5,000€. Opština je još pre pružanja usluga uplatila na račun Caritasu iznos od 122,834€, od kojih je 65,980€ bilo sa kategorije kapitalnih investicija i 56,854€ sa kategorije roba i usluga. Prema podacima i Glavnog Centra Porodične Medicine (GCPM) ovi radnici su angažovani u GCPM, CPM i po PA-a u ruralnim predelima. Takođe, opština nema nikakvog značajnog dokaza da osigura da li su sredstva koja su rezervisana od strane donatora (učešće donatora) potrošeni na ovom projektu kao što je to usaglašeno u sporazumu.

Rizik Izvršenje isplata od strane opštine pre potvrde da su dobili usluge, prati se potencijalnim rizikom da se ciljevi sporazuma postignu ili delimično ili da se uopšte ne postignu. Dok opštine ne vrši aktivni nadzor u realizaciji projekata i poseduje nikakvu garanciju da će donatori završiti projekte u skladu sa sporazumima, ove se isplate mogu smatrati ne regularnim i mogu da prouzrokuju značajnu finansijsku štetu opštini.

Preporuka 10 Predsednik treba da osigura neće vršiti isplate pre potvrđivanja da li su radovi ili usluge izvršeni/pružene. Isplate se trebaju dokumentovati potvrđenim izveštajima o prijemu radova/usluga. Aspekt nadzora i izveštavanja obaveza koje proističu iz ovih sporazuma treba da bude predmet redovnih razmatranja od strane opštinskog menadžmenta. Mi bi zarad eliminisanja rizika za neuspeh ovih sporazuma, predložili da se prekinu prakse takvih isplata.

Pitanje 11 - Ugovori o posebnim uslugama- Srednji Prioritet

- Nalaz** Opština je tokom 2015 godine angažovala 35 radnika prema ugovorima za posebne usluge. Plaćanje za ove usluge u iznosu od 43,404€. je izvršeno sa kategorije roba i usluga. identifikovali smo 8 radnika koji su bili angažovani za više od 6 meseci. Iste osobe su bile angažovane i tokom 2014 godine. Svi ugovori su bili sklopljeni za redovne položaje i funkcije a ne za stručnjake relevantnih oblasti i za sve nije korišćena pojednostavljena procedura regrutovanja. Prema zakonu o civilnim službenicima, ugovori za posebne usluge se trebaju sklopiti za period koji ne može biti duži od 6 meseci.
- Rizik** Sklapanje ugovora za posebne usluge za period duži od 6 meseci je u suprotnosti sa zakonom o civilnoj službi, a angažovanja za redovne položaje utiču na povećanje troškova ugovorenih usluga i to pokazuje da usluge nisu u skladu sa realnim potrebama opštine.
- Preporuka 11** Predsednik treba da pregleda ugovore za posebne usluge i da osigura da se takvi ugovori koriste samo za realne potrebe a ne da se osobe angažuju za redovne položaje.

3.5.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Plate i Dnevnice se isplaćuju preko centralizovanog sistema vlade (payrolla). Kontrole koje deluju na lokalnom nivou se tiču: a) odobravanja platnog spiska; b) verifikovanja mogućih promena; i c) pregleda budžeta za ovu kategoriju.

Pitanje 12 - Isplate za dežurstva u zdravstvu - Srednji Prioritet

- Nalaz** Tokom pregleda dežurstva u GCPM, utvrdili smo da je prekoračeni broj noćnih smena i prekovremenog rada. Prema zahtevu za delovanje izdatom od strane Ministarstva Zdravlja dana 17.07.2013, tokom jednog meseca je dozvoljeno samo 8 noćnih smena, a kod 5 slučajeva smo primetili da je ovaj broj prekoračen a u nekim mesecima i udvostručen. Kod jednog slučaja smo takođe primetili da je broj sati prekovremenog rada dozvoljen prema zakonu (8 sati nedeljno) prekoračen. Norma broja sati prekovremenog rada je tokom nekih meseci prekoračeni za čak 100%.
- Rizik** Prekoračenje dozvoljenog broja sati prekovremenog rada i noćnih smena, osim što je u suprotnosti sa zakonom utiče i na tome da se čine i nepredviđeni troškovi za plate.
- Preporuka 12** Predsednik treba da osigura da će se izvršiti pregled rasporeda dežurstva u GCPM kako se ne bi prekoračio broj sati prekovremenog rada i kako bi se ispoštovao zakon.

3.5.3 Subvencije i Transferi

Planirani budžet za 2015 godinu je bio 150,151€, potrošeno je 142,160€. Testirali smo 5 uzoraka u iznosu od 17,000€ i nismo naišli na neku nepravilnost za naglašavanje.

Preporuka

Nemamo preporuka u ovoj oblasti

3.6 Prihodi

Prihodi koji su realizovani od strane Opštine za 2015 godinu su bili 969,696€. Oni se tiču prihoda od građevinskih dozvola, poreza na imovinu, prihoda od zakupa, poslovnih taksi, prihoda sa centralnog nivoa itd.

Pitanje 13 - Prihodi od zakupnine i od poreza na imovinu- Srednji Prioritet

Nalaz Skupština Opština je dana 29.04.2015 donela odluku za opraštanje dugova za 50% biznisa koji koriste opštinske objekte. Odluka za opraštanje uključuje 9 opštinskih lokala. Prema ovoj odluci biznisi se obavezuju da prvo otplate 50% duga u cilju isplaćivanja preostalog dela duga u roku od 3 meseci, u protivnom prekidaće im se ugovori o korišćenju. tri korisnika nisu platili dug opštini prema odluci Skupštine Opštine (SO) a opštine nije preduzela mere za prekidanje ugovora. Dug koji je trebao da bude isplaćen u nakon opraštanja duga je u tri slučajeva je bio 27,050€, a korisnici su platili 19,550€.

Opština nije uspjela da verifikuje 1/3 nepokretne imovine, kao što se to zahteva zakonom o porezu na nepokretnu imovinu br. 03/L-204 i administrativnim uputstvom (br. 03/2011), koje je na snazi. verifikovanje je izvršeno samo kod 978 imovina ili kod 8% njih. Anketa nije izvršena zbog nedostatka službenika za anketiranje.

Rizik Ne poštovanje odluke SO povećava rizik da se zakupci ne pridržavaju uslova ugovora za isplatu dugova. Nastavak takvih praksi je loše presedan i može podstaknuti i ostale korisnike da izbegnu isplatu zakupa. Ne verifikovanje 1/3 imovine može rezultirati nedostatkom potpunih informacija o aktuelnoj imovini koja se oporezuje.

Preporuka 13 Predsednik treba da osigura prekidanje ugovora kao što to predviđa odluka So za one zakupce koji je izvrše njihove obaveze prema opštini. Da se u budućnosti vrši verifikovanje opštinske imovine kao što se to predviđa zakonom.

3.7 Imovina i obaveze

3.7.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opština je tokom 2015 godine, adresirala preporuku prethodne godine da se registrovanje imovine ali je nije mogla sprovesti u potpunosti. Opština je kao rezultat nastavka procesa registrovanja u GFI prikazala imovinu u vrednosti od 52,206,159€, ili za 8,377,159€ neko što ih je bilo prethodne godine. Međutim do kraja ovog procesa ostaje još mnogo da se uradi.

Tokom daljih pregleda, mi smo primetili:

Pitanje 14 - Nedostaci registrovanja po odgovarajućim registrima - Visoki prioritet

Nalaz Imovinski registar nije potpun i tačan. Komisija za procenu imovine je zabeležila 234 parcela sa površinom od 12,072 hektara i 8 poslovnih objekata sa 23,838m² koja su opštinska imovina. Ova imovina nije registrovana u računovodstvenom registru jer nisu imale finansijske vrednosti

Identifikovali smo da opština tokom 2015 godine nije registrovala u računovodstvenom registru 16 uplata koje su uglavnom nastale tokom decembra 2015. Njihov ukupan iznos je bio 352,871€. Osim toga, identifikovali smo tri uplate u iznosu od 85,920€ koje su 2 puta registrovane u imovinskom registru.

Iako je projekat izgradnje školskog dvorišta u Drenovcu, finansiran od strane IOM bio završen, opština ga nije registrovala u računovodstvenom registru imovine. Vrednost projekta 81,575€.

Što se tiče tekućih investicija, identifikovali smo da iako je sedam projekata završena, opština nije ažurirala imovinski registar za tretiranje istih kao završeni projekti.

Komisija za procenu je procenila da su dva vozila van upotrebe, iako se ona još uvek vode kao deo imovinskog registra opštine sa finansijskom vrednošću od 969€.

Opština je 2015 počela sa korišćenjem registra e-imovine i iznos imovine ispod 1,000€ je u ovom registru bila 42,607€. U ovom registru takođe nisu uključene imovine koje se koriste od strane odeljenja prosvete i zdravstva. Ova odeljenja su svoju imovinu ispod 1,000€ registrovala u Excel dokumentu, međutim mi smo primetili da ovi podaci nisu ažurirani sa imovinama koje su stečene tokom 2015 godine, jer nije registrovano 19 isplata za prijem inventara u sektoru prosvete u ukupnoj vrednosti od 13,644€.

- Rizik** Nepotpuno i tačno registrovanje sve imovine otežava identifikovanje imovina zarad potvrđivanja njihovog postojanja, i povećava rizik njihove zloupotrebe, isto stanje je uticalo i na potcenjivanje opštinske imovine. Manjkav i netačan registar imovina koje ne ispunjavaju uslove da se tretiraju kao kapitalne imovine, čine da registar bude ne verodostojan. Ne efektivne kontrole upravljanja imovinom su rezultirale pogrešnim prikazivanjem imovine.
- Preporuka 14** Predsednik treba da bez kašnjenja formira kompetentne komisije za potpunu i odgovarajuću procenu celokupne finansijske i ne finansijske imovine i da prati rezultate procene. Rezultati popisa se trebaju integrisati u jednom jedinstvenom registru za sve sektore. Treba se nastaviti proces registrovanja imovine u vrednosti iznad 1,000€ u ISFUK sve to potpunog registrovanja. Službenik za upravljanje i imovinom i službenici koji su angažovani za prijem opštinskih imovina treba da efektivno komuniciraju za izbegavanje ne sprovođenja zahteva uredbe i ne konsolidovanja vrednosti imovine.

3.7.2 Tretiranje potraživanja

Opštinski Računi Potraživanja R/P na kraju 2015 godine, su bili 1,940,000€, i oni su u odnosu na prethodnu godinu (2,345,000€) umanjani za 405,000€. Razlog smanjenja potraživanja je bio zbog opraštanja dugova sa poreza na imovinu i od opraštanja dugova za prihode od zakupnine.

Pitanje 15 – Tretiranje računa potraživanja –Srednji prioritet

Nalaz Pregledali smo račune potraživanja i identifikovali da ih opština nije obelodanila tačno u GFI. Razlika koja je prikazana više u GFI je bila 3,777€, i ako takva se ne smatra materijalnom.

Uprkos smanjenju bilansa ovih računa, ukupan iznos ovih računa od 1,940,000€, predstavlja značajan iznos i kao takav predstavlja dobar potencijal za povećanje izvora samo finansiranja opštine.

Rizik Ne prikupljanje potraživanja može uticati na ne-ispunjavanje plana troškova. Ne efikasne politike opštine na tretiranju ovih računa su rezultirale njihovim stalnim povećanjem i to povećava rizik za ne realizovanje opštinskih projekata koji su planirani sa sopstvenih resursa.

Preporuka 15 Predsednik treba da na sistematičan način prati pitanje realizacije prihoda, kako bi osigurao da će se preduzeti adekvatne mere i politike za povećanje prikupljanja dugova. Potrebno je da se obavi jedna detaljan analiza koja utvrđuje razloge zastoja u naplati, te da se predlože konkretne akcije koje su potrebne za prikupljanje ovih dugova.

3.7.3 Tretiranje dugova

Opština ime unutrašnje uređenje u vezi sa protokolisanjem faktura. Ona je tokom 2015 godine Trezoru izvestila obaveze na redovnom mesečnom nivou. Iznos dugova koje je izvestila u GFI je 333,000€, a za 2014 godinu, je bilo prikazano 731,551€ što pokazuje znatan pad ovih računa u ovoj godini,

Preporuka

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je mišljenje revizije ključni rezultat našeg rada, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada s posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje se Predsednik treba osigurati da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opšti sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta – Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i da ne rezultiraju materijalnim slabosti, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su posebno izveštavani finansijskim osobljem.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva i supstancijalne testove pridružene njima samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalno pogrešnih prikazivanja grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom “Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora”.

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalno pogrešnih prikazivanja, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i

Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da materijalno pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da se materijalno pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- Da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- Da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- Da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- Ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodno komuniciranje jednog pitanja, osim one koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi pasus sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj pasus treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Potpuno adresirane preporuke	Delimično adresirane preporuke	Ne adresirane preporuke
2.2 Značajni Rizici u Finansijskim izveštajima. (pitanje 1)	Predsednik treba da osnuje zajedničku komisiju predstavljenu od glavnih sektora opštine, u kojem sugerišemo i jednog službenika iz Opštinske Uprave Katastra, i da kompletira registraciju svih ne registrovanih imovina. Ova komisija treba da pripremi zbirni izveštaj, gde će se prijaviti rezultati registracije i eventualni izazovi i da ih predstavi menadžmentu. Ključnu ulogu u ovom procesu treba da ima službenik imovina, koji treba da obavi potrebne registracije, pružene od ove komisije u ISFUK. Sistematski proces nadgledanja se treba uraditi direktno od strane Predsednika opštine.			X
2.3 Usklađenost sa GFI i sa ostalim zahtevima za izveštavanje (Pitanje 2)	Predsednik treba da identifikuje razloge za pogrešne tvrdnje u GFI i da obezbedi da procesi završnih pregleda od menadžmenta treba da se popravljaju u kada se predaju GFI-ima za 2015 godinu. Predsednik i GFS ne treba da potpišu izjave bez obezbeđivanja da su identifikovane i ispravljane greške, pre nego se GFI predaju u Vladi			X
3 Preporuke iz prethodne godine (Pitanje 3)	Predsednik treba da obezbedi da akcioni plan se ne radi samo da bi popunili formalni zahtev koja proizilazi iz revizije, ali će da bude praktičan vodič za sprovođenju svih preporuka. Dokumentat kao takav, će da uspostavi praktični vremenski rok kao i odgovorna lica za sprovođenje aktivnosti, sa početnim fokusom na one od velike važnosti. Sprovođenje ovog plana treba da se nadgleda od predsednika, na redovnim osnovama.		Da	

4.1 Planiranje i izvršenje budžeta – isplate prema sudskim odlukama (Pitanje 4)	Predsednik treba da obezbedi da će učiniti odgovarajuću planiranje budžeta, da ojača finansijsku disciplinu za izvršenje isplata na vreme i da će preispitati sve preostale obaveze, kako bi se izbegle nepravilnosti budžeta.		Da -Delimično	
5 Program javnih investicija (Pitanje 5)	Predsednik treba obezbediti da se planiranje budžeta za sve višegodišnje projekte, izvrši na konzistentan način i da se PJI koristi na pravilan način..		Da -Delimično	
4.2 Prikupljanje zakupa od opštinske imovine (Pitanje6)	Predsednik treba da obezbedi da su svi uslovi ugovora zaključenih sa zakupcima striktno sprovode. Za slučajeve, koji se procenjuju da zakupnine ne mogu se naplatiti, ugovore treba prekinuti i inicirati procedure javne aukcije za izdavanje imovine pod zakup.			X
7. Slabo planiranje prihoda od poreza na imovinu (Pitanje 9)	Prilikom planiranja budžeta od poreza na imovinu, Predsednik treba da obezbedi da procesu planiranja prethodi trendova koji su realizovani tokom prethodnih godina, sa posebnim naglaskom na nivo fakturisanja. Osim toga da opština primenjuje efektivne politike u prikupljanju poreza.		Da	
4.3.1 Sistematske slabosti kod nabavke (Pitanje 8)	Predsednik treba da inicira bolje kontrole kod kontaktiranja i zakonskih zahteva, i da se obezbedi da ne ulazi u ugovorene obaveze, pre nego li budžetski fondovi bili obavezivani. Dugoročne obavezivanje treba da se usklade sa dinamikom projekata i da se planiraju sa Srednjoročnom Budžetskom Okvirom (SBO) opštine. Na dalje, zahtevne jedinice treba da obave približne procene za ciljeve snabdevanja/ kupovine, u slučajevima ugovora tipa okvir, i procesiranje troškova da se obavi prema računovodstvenom planu.			X

9 Sistematske slabosti kod nabavke (Pitanje 9)	Predsednik treba da obezbedi sprovođenje procedura nabavke za sve slučajeve, u kojima je ovaj zahtev primenljiv.	Da		
10. Promena pozicija ugovora tokom izvršenja radova (Pitanje 10)	Predsednik treba pregleda ovaj ugovor i da analizira u detaljima razloge promena pozicija kao i da preduzme hitne mere sa ciljem da projekat postiže postavljeni cilj. Da se eventualne izmene u ugovorima postave na predvidivom nivou.	Da		
4.3.2 Ostali Troškovi - isplate preko sporazuma o saradnji (Pitanje 11)	Pre potpisivanja ugovora Predsednik treba da su pregledani uslovi da bi se obezbedilo transparentno izveštavanje pre i posle finalizacije projekata kao osnova za nadzor i procenu vrednosti za novac.			X
4.3.4 Subvencije i transferi (Pitanje 12)	Predsednik opštine treba da osigura da se unutrašnja opštinska Uredba o subvencijama iznad 2.000€ u potpunosti poštuje.	Da		
4.4.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina (Pitanje 13)	Predsednik treba da obezbedi da će na kraju 2015 godine da osnuje komisiju za inventarizaciju i procenu imovine. Završni izveštaji za menadžment, i rezultati registracije će se obrađivati na registar imovina od strane dotičnog službenika. Aktivnosti komisije treba da se podržavaju i nadgledaju na sistematski način od strane Predsednika.			X
4.4.2 Računi potraživanja S (Pitanje 14)	Predsednik treba da inicira proces pregleda gde sva potraživanja treba da se analiziraju u smislu zastarevanja, realne mogućnosti za naplatu i treba da izradi strateški plan za smanjenju potraživanja.	Da		

4.3.7 Tretiranje dugova (Pitanje 15)	Predsednik treba da obezbedi da finansijska služba sprovodi sve zakonske zahteve za registraciju i plaćanje ne plaćenih računa.	Da		
4.4 Sistem unutrašnje revizije (Pitanje 16)	Predsednik treba da obezbedi da će Sistem Unutrašnje Revizije dalje funkcionalizovati. Potrebna je jasna saradnja između ova dva sistema. Oblasti revizije treba da budu zasnovane na nivou rizika i da budu fokusirane ne aktuelnu godinu. Predsednik treba da bolje upravlja preporukama unutrašnje revizije			X